

WHITE PAPER DRONES

INHOUDSOPGAVE

1. Wat is een drone?	3
2. Toepassingen	4
3. Regelgeving recreatief	5
4. Regelgeving commercieel	6
5. Foto's en video's	8
6. Te veel regulering?	9
7. Over SOLV	11
8. Over Greenhouse Group	12

WAT IS EEN DRONE?

Het voelt nog steeds een beetje als een sciencefictionfilm: kleine onbemande luchtvaartuigen die pizza bij je thuis afleveren. De vormgeving van de meeste drones helpt ook bij dat futuristische beeld, net als de namen die ervoor gebruikt worden overigens:

UAV (Unmanned Aerial Vehicle)
RPAS (Remotely Piloted Aircraft Systems)
MAV (Micro Air vehicle)
AAR (Autonomous Aerial Robotics)
SUAS (Small Unmanned Aircraft System)
RUAV (Rotor Unmanned Aerial Vehicle)
UAV (Unmanned Aerial Vehicle)
RPAS (Remotely Piloted Aircraft Systems)
MAV (Micro Air vehicle)
AAR (Autonomous Aerial Robotics)
SUAS (Small Unmanned Aircraft System)
RUAV (Rotor Unmanned Aerial Vehicle)

Wij houden het hier even bij 'drone', een onbemand vaartuig dat op afstand bediend wordt.

TOEPASSINGEN

De naam klinkt misschien futuristisch maar het gebruik is dat veel minder. Drones worden nu al steeds meer ingezet omdat ze snel en zonder veel gevaar op lastige plekken in de lucht kunnen komen. Ideaal voor het filmen en/of fotograferen van festivalpubliek vanuit de lucht of het controleren van een brandmelding in een gebouw op de 5e verdieping. Maar ook gemeenten experimenteren, waarbij drones worden ingezet voor flexibel cameratoezicht of om graffiti te voorkomen.

Zoals de voorbeelden laten zien wordt de drone nog hoofdzakelijk gebruikt voor observatie. Vroeger werd zelfs gedacht dat dit de enige taak zou zijn van de drone. De naam heeft het apparaat zelfs ontleend aan de mannelijke honingbij – in het Engels drone – die ook “slechts” één taak heeft. De primaire taak van het mannetje is het bevruchten van de koningin. Het mannetje kan niet zoals het vrouwtje prikken of honing maken. Echter in tegenstelling tot de honingbij, zal de drone doordat technologie steeds geavanceerder en tegelijkertijd ook goedkoper wordt in de toekomst veel meer taken gaan uitvoeren en zal door steeds meer bedrijven en consumenten gebruikt worden.

En die toekomst is dichterbij dan we denken. Zo gaat Amazon drones inzetten om zelfstandig pakketjes te versturen naar de consument zonder tussenkomst van een logistiek dienstverlener. De spoorwegen gaan drones gebruiken om de verwarming van wissels te controleren of zelfstandige reparaties uit te voeren op locatie. De visie van Greenhouse Group is dat zelfs marketing beïnvloed gaat worden door drones. Heel plat kan dit inhouden dat drones worden ingezet om een boodschap over te brengen middels een spandoek, net zoals het spanboek van een supporter bij Albanië - Servië. Maar denk ook aan promotionele activiteiten zoals het droppen van samples ijsjes op het strand bij een warme zomerdag. De mogelijkheden zijn eindeloos.

REGELGEVING RECREATIEF

Slimme ondernemers die commerciële toepassingen bedenken voor drones lopen tegen een woud van regels aan. De Nederlandse regels voor vliegen met drones zijn namelijk **zeer strikt** en overtreding ervan is **strafbaar**. De maximale straf is 6 maanden celstraf of maximaal EUR 7.800 boete. De eerste boete is al opgelegd aan een journalist die met een drone vloog in de buurt van een plaats delict.

In de regelgeving over drones wordt onderscheid gemaakt naar het doel van het gebruik. De regels voor recreatief vliegen zijn, opvallend genoeg, veel minder strikt dan die voor professioneel vliegen. Het primaire doel van de regels is om de veiligheid te waarborgen, bijvoorbeeld bij neerstortende drones. De gevaren voor de veiligheid zijn echter in de regel even groot bij recreatief gebruik als bij professioneel gebruik. Het ligt dus veel meer voor de hand om onderscheid te maken naar gewicht of snelheid van drones.

Recreatief vliegen

Vlieg je met een drone van **maximaal 25 kg voor een recreatief doel**, dus zonder dat je daar geld mee verdient of een commercieel doel hebt, dan valt de drone binnen de definitie van een modelvliegtuig (daar gaat het sciencefictiongevoel) en gelden de vereisten uit de Regeling Modelvliegen.

REGELING MODELVLIEGEN:

Je mag alleen:

- vliegen met continu goed zicht op je drone
- overdag vliegen
- lager vliegen dan 300 meter boven grond of water

Je mag nooit vliegen boven:

- gebieden met een aaneengesloten bebouwing
- mensenmenigten
- spoorlijnen of openbare wegen, met uitzondering van wegen in dertigkilometerzones binnen de bebouwde kom of zestigkilometerzones daarbuiten

REGELGEVING COMMERCIEEL

Bedrijfsmatig

Vlieg je bedrijfsmatig met een drone, dus **tegen een vergoeding of met een commercieel doel**, dan valt de drone binnen de definitie van een licht onbemand luchtvaartuig.¹ Op lichte onbemande luchtvaartuigen zijn de algemene regels uit de Wet Luchtvaart van toepassing, die grotendeels ook gelden voor bemande luchtvaart.

Dat betekent dat bedrijfsmatig vliegen met een drone verboden is, tenzij je een vergunning of ontheffing hebt van de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T).

ONTHEFFING

Voor het verkrijgen van ontheffing dien je te voldoen aan de volgende vereisten:

- theorieopleiding door erkend opleidingsbedrijf
- praktijkopleiding door erkend opleidingsbedrijf
- goedgekeurd bedrijfshandboek met beschrijving van procedures
- goedgekeurd toestel
- luchtvaartverzekering
- inschrijving, met bevestiging van het inschrijvingskenmerk aan de drone en het grondstation.

Een ontheffing krijg je in beginsel voor een bepaald project. Pas als je meerdere projectontheffingen hebt gehad, kom je in aanmerking voor een bedrijfsontheffing.

PLUS:

Naast de ontheffing is bovendien per vlucht vereist:

- een provinciale vergunning Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG)
- toestemming van de eigenaar van de grond waarvan je opstijgt en landt
- het indienen van een Notice To Air Man (NOTAM) 5 dagen voorafgaand aan de vlucht via de beheerder van het luchtruim
- het doen van een melding aan de burgemeester van de gemeente waar je opstijgt en aan IL&T 1 dag voorafgaand aan de vlucht.

¹. Ook oefen-, training- en afstelvluchten en vluchten voor foto of video voor eigen (reclame-) doeleinden vallen onder bedrijfsmatig vliegen.

REGELGEVING COMMERCIEEL

EN DAN NOG:

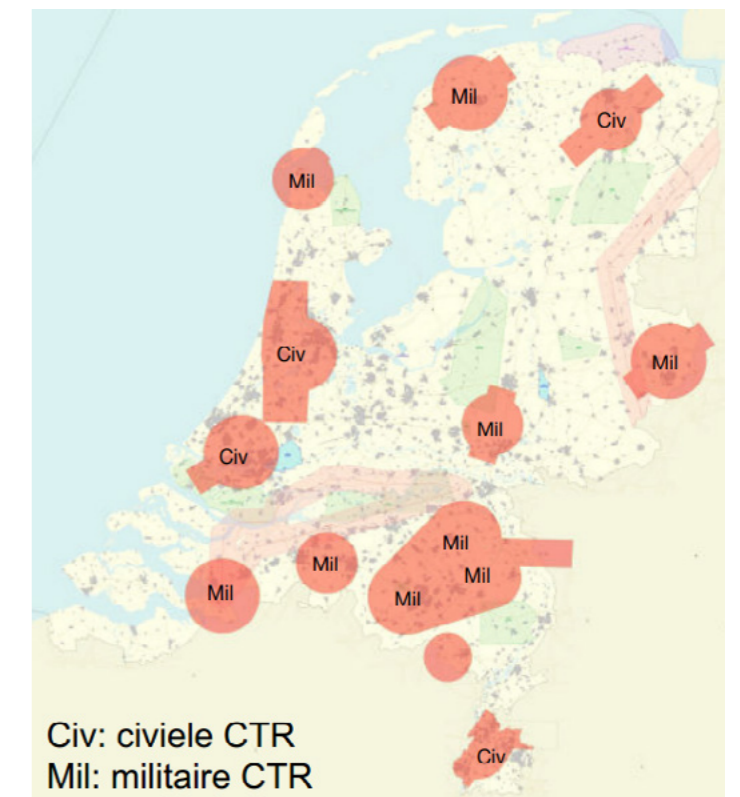
In beginsel mag je, zelfs met een ontheffing, nog steeds alleen:

- vliegen in ongecontroleerd luchtruim
- vliegen met continue goed zicht op je drone
- lager vliegen dan 120 meter boven grond of water
- vliegen binnen een straal van 500 meter van de bestuurder
- vliegen op minstens 150 meter horizontale afstand van mensenmenigten of bebouwing
- overdag vliegen
- vliegen met ten minste 2 personen: een waarnemer en een bestuurder

Tot slot mag je, zowel recreatief als bedrijfsmatig, niet vliegen binnen een straal van 3 km van civiele of militaire vliegvelden.

Een van de grootste dronebouwers ter wereld zal haar drones via een automatische update zo gaan programmeren dat de drones niet kunnen vliegen boven bijvoorbeeld het Witte Huis. Ook zullen de drones wellicht automatisch landen wanneer een bepaalde landsgrens overgestoken wordt, om drugstransport per drone tegen te gaan.

NO FLY ZONES

FOTO'S EN VIDEO'S

Drones worden vaak gebruikt om foto's of video's te maken. Bijvoorbeeld door makelaars die met luchtbeelden proberen een huis te verkopen, op evenementen om sfeerbeelden te maken of door journalisten die een nieuwssituatie goed in beeld willen brengen.

Voorheen was het maken van foto's of video's vanaf een luchtvaartuig verboden tenzij je een vergunning had. Dat verbod was bedoeld om spionage tegen te gaan, maar werd achterhaald toen via Google zeer gedetailleerde luchtbeelden beschikbaar kwamen. In juni 2013 is het verbod daarom afgeschaft.

Luchtfoto's maken van bebouwing is dus op zichzelf toegestaan. Wel dien je nog rekening te houden met de privacy van personen die eventueel op je beelden te zien zijn.

Het opzettelijk en onaangekondigd filmen of fotograferen in woningen of niet-publieke plaatsen is strafbaar. Maar ook als je filmt op de openbare weg, heb te maken met de Wet bescherming persoonsgegevens. Foto's of videobeelden waarop mensen te herkennen zijn, zijn namelijk persoonsgegevens. Om die gegevens te verwerken (lees: maken, opslaan, publiceren etc.) heb je ofwel toestemming nodig van de personen die herkenbaar in beeld komen, ofwel een zodanig belang om die personen in beeld te brengen dat hun privacybelang minder zwaar weegt. In ieder geval moet je de personen altijd informeren over het feit dat je ze filmt.

TE VEEL REGULERING?

Internationaal

De strenge wetgeving wordt door Nederlandse ondernemers gezien als een belangrijke beperking voor de droneindustrie. In onze buurlanden gelden echter vergelijkbare regels.

In België zijn de regels voor bedrijfsmatig vliegen met drones vergelijkbaar met die in Nederland. Dat mag alleen met een vergunning, waaraan strenge eisen zijn verbonden. Voor recreatief vliegen met drones zijn zelfs nog strengere regels dan in Nederland. Met drones die zwaarder zijn dan 1 kg mag je namelijk alleen in speciaal aangewezen gebieden vliegen en dus niet eens in je eigen weiland.

Ook in Duitsland is voor bedrijfsmatig vliegen met drones een vergunning nodig. De eisen die daaraan gesteld worden verschillen per deelstaat. Recreatief vliegen valt net als in Nederland onder de regeling voor modelvliegtuigen, maar alleen als de drone minder weegt dan 5 kg en een elektrisch aangedreven motor heeft. Voor zwaardere drones en drones met een verbrandingsmotor is een vergunning vereist.

Vooruitblik

De roep om soepelere regelgeving voor bedrijfsmatig vliegen met drones wordt steeds luider. De bestaande regelgeving maakt het bijvoorbeeld onmogelijk om journalistieke foto's te maken met een drone, omdat daarvoor natuurlijk niet 5 dagen van tevoren een NOTAM kan worden ingediend. De vraag is overigens of het wenselijk is om journalistieke drones toe te staan, want het kan al snel gevaarlijk worden als bij incidenten meerdere journalistieke drones rondvliegen.

Een ontwerpbesluit met regels voor op afstand bestuurbare luchtvaartuigen ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. Volgens onder andere de Nederlandse Vereniging van Journalisten biedt dit besluit echter niet de ruimte die nodig is. De regering lijkt echter voorstander van (nog) strengere regels: volgens staatssecretaris Mansveld moeten de regels voor recreatief vliegen met drones meer in lijn worden gebracht met de regels voor bedrijfsmatig vliegen, juist met de veiligheid in het achterhoofd.

Ook op Europees niveau wordt gewerkt aan regelgeving voor drones. De verwachting is dat die er in 2016 ligt.

Wordt regelgeving over drones strenger of juist soepeler? Gaat de regelgeving meer richting de privacybescherming of blijft het doel primair het waarborgen van veiligheid? Bijna dagelijks zijn drones in het nieuws, dus een ding is zeker: er staat genoeg te gebeuren. Wij zitten in ieder geval klaar voor het testen van de nieuwe generatie drones en voor een nieuwe generatie regelgeving.

OVER SOLV

FOCUS

Een advocaat moet uitstekende juridische kennis hebben. Natuurlijk. Maar als hij die kennis niet kan toepassen, is hij nergens. Een advocaat levert pas toegevoegde waarde als hij zijn klant en diens markt goed kent. Daarin onderscheiden de advocaten van SOLV zich. Wij lopen voorop bij nieuwe ontwikkelingen. Of het nu gaat om cloud computing, social media, e-books of AdWords – wij weten wat er speelt.

TROTS

Wij zijn trots op onze cliënten en dat geldt ook andersom. SOLV heeft een gevarieerde klantenkring, die opereert in uiteenlopende branches binnen de focus van ons kantoor. Onze cliënten hebben met elkaar gemeen dat zij hechten aan onze persoonlijke benadering in combinatie met kort, praktisch advies. Wij werken schouder aan schouder met de cliënt en beschouwen ons kantoor als een verlengstuk van zijn onderneming.

MULTIDISCIPLINAIR

De advocaten bij SOLV hebben ieder hun eigen specialisme. Gezamenlijk staat het team van SOLV garant voor een juridisch multidisciplinaire dienstverlening aan uw onderneming. Bij SOLV vindt u experts op het gebied van onder meer het recht van intellectuele eigendom, ICT, informatievrijheid, privacy, elektronische handel, telecommunicatie-, media- en reclamerecht.

Marieke Neervoort,
advocaat

Micha Schimmel,
Prof. Support Lawyer

OVER GREENHOUSE GROUP

Succesvolle bedrijven ontstaan door mensen met dromen, ambitie en visie. Greenhouse Group investeert in deze mensen en biedt ze de middelen en kennis deze dromen te realiseren.

Door te investeren in talent en goede ideeën is Greenhouse Group uitgegroeid tot de overkoepelende organisatie van een zestal innovatieve en toonaangevende bedrijven in het digitale speelveld. Innovation, Dedication en Fun zijn onze kernwaarden en die dragen we met meer dan 180 toegewijde vakmensen dagelijks uit!

SOLV.

Anne Frankstraat 121
1018 BZ Amsterdam
P.O. Box 75538
1070 AM Amsterdam

T +31 (0)20 530 01 60
F +31 (0)20 530 01 70
info@solv.nl
www.solv.nl

 GREENHOUSE GROUP

Admirant
Emmasingel 25
5611 AZ Eindhoven

T +31 (0)40 235 21 21
F +31 (0)40 235 21 22
info@greenhousegroup.com
www.greenhousegroup.com